

KHO:2003:62

Antopäivä 22.09.2003

Vuosikirjanumero KHO:2003:62

Taltionumero 2264

Diaarinumero 3705/3/02

Asumisessa syntynyt jäte - Järjestetty jätteenkuljetus - Jäte - Jätehuolto - Jättemaksu - Jätteen haltija - Jätteen tuottaja - Liittyminen järjestettyyn jätteenkuljetukseen - Kaivostoiminta - Kullanhuuhdonta - Valtaus - Valtausalue - Yhdyskuntajäte

Kaivoslain (503/1965) 5 §:n mukaisella valtausalueella harjoitettavan kaivaustoiminnan yhteydessä muodostui ominaisuudeltaan, koostumukseltaan ja määrältään asumisessa syntyvään jätteeseen rinnastettavaa jätettä (yhdyskuntajätettä), jonka osalta kunta oli järjestänyt aluekeräyspisteisiin perustuvan jätteenkuljetuksen. Kaivostoiminnan harjoittaja oli toiminnassa syntyneen yhdyskuntajätteen osalta jätelain 3 §:ssä tarkoitettu jätteenhaltija, joka oli jätelain 11 §:n nojalla velvollinen liittymään alueella järjestettyyn jätteenkuljetukseen, jollei kunta laissa säädettyjen edellytysten täytyessä vapauttanut häntä liittymisvelvollisuudesta.

Jätelaki (1072/1993) 3 § 1 mom. 6 k. ja 11 §

[Kort referat på svenska](#)

Selostus asian aikaisemman käsittelyn vaiheista

A on 10.4.2000 tekemällään hakemuksella vaatinut, että hänet vapautetaan valtausalueen osalta velvollisuudesta liittyä järjestettyyn jätteenkuljetukseen. A on todennut, että vuotuisen noin 1 viikon ajan kestävän kaivustoiminnan aikana hän majoittuu joko Saariselällä tai sään salliessa kaivuualueella. Mainittuna aikana syntyvän jätteen jätehuollon hän järjestää itse.

Inarin tekninen lautakunta on 27.3.2002 tekemässään päätöksessä todennut, että jätteenhaltijoiden mahdollisimman tasapuolisen kohtelun takaamiseksi vapautusta ei myönnetä kuin erittäin painavista syistä. A:n perustellut valtauksen vapauttamiseksi kunnallisesta jättemaksusta eivät ole riittävät.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus on hylännyt A:n valituksen ja oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevan vaatimuksen.

Hallinto-oikeuden päätöksen perustelut:

Jätelain 11 §:n 1 momentin mukaan jätteen haltijan on liityttävä alueella järjestettyyn jätteenkuljetukseen. Jätteen haltijalla tarkoitetaan jätelain 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan jätteen tuottajaa, kiinteistön haltijaa tai toiminnan järjestäjää taikka muuta luonnollista tai oikeushenkilöä, jonka hallinnassa jäte on. Velvollisuudesta liittyä järjestettyyn jätteenkuljetukseen kunta voi lain 11 §:n 2 momentin nojalla myöntää vapautuksen, jos jätteen määrä on poikkeuksellisen vähäinen ja jos jätteen haltija järjestää itse jätehuollon.

A oleskelee Inarin kunnan alueella olevalla valtauksellaan ilmoituksensa mukaan vuosittain noin yhden viikon ajan. A on tällöin edellä mainitun 3 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettu jätteen haltija, joka on velvollinen liittymään alueella järjestettyyn jätteenkuljetukseen. Inarin kunnassa jätteenkuljetus on järjestetty joko autokeräilyinä tai keräilypisteiden kautta tapahtuvana kuljetuksena. Keräilypisteisiin tapahtuva keräily tapahtuu jätteen haltijan omasta toimesta.

Tässä tapauksessa jätteenkuljetukseen liittymisvelvollisuus ja maksuunpantu jättemaksu perustuu viimeksi mainittuun kuljetusmuotoon. Kun A myöntämänsä mukaan käyttää kunnan järjestämää jätteenkuljetusta, kunta on voinut olla vapauttamatta häntä järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittymistä koskevasta velvollisuudesta.

Jätelain 30 §:n mukaan jätemaksun määräämisen yksityiskohtaiset perusteet sisältävän taksan hyväksyy kunta. Jos taksan mukaista jätemaksua on pidettävä kohtuuttoman suurena tai pienenä, voidaan maksu määrätä taksasta poiketen.

Tekninen lautakunta on 15.4.1997 päättänyt, että kaivoslain tarkoittamilta varaus-, valtaus- ja kaivospiirin haltijoilta peritään samansuuruinen jätemaksu kuin loma-asunnon haltijoilta. A:lle maksuunpantu jätemaksu on määrätty mainitun päätöksen ja teknisen lautakunnan 21.4.1998 hyväksymän taksan mukaisesti. Maksua ei voida pitää kohtuuttomana.

Aihetta valituksenalaisen päätöksen kumoamiseen ei edellä mainituilla perusteilla ole.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

Vaatimukset korkeimmassa hallinto-oikeudessa:

A on vaatinut hallinto-oikeuden ja teknisen lautakunnan päätösten kumoamista. Toissijaisesti hän on vaatinut jätemaksun alentamista. Lisäksi hän on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Vielä hän on vaatinut asian käsittelystä hallinto-oikeudessa perityn oikeudenkäyntimaksun palauttamista tai korvaamista hänelle.

A on lausunut muun muassa, ettei hallinto-oikeus ole ottanut kantaa hänen valituksessaan moittimaansa hakeuksen kaksi vuotta jatkuneeseen käsittelyyn, vaikka viivytys on saattanut vaarantaa hänen oikeusturvaansa. Kunta on määrännyt virheellisesti jätemaksun, lähettänyt ensimmäisen laskun ja karhunnut laskua jo ennen kuin lautakunta oli käsitellyt A:n vapautusanomusta. A:n oikeusturva on vaarantunut, kun hallinto-oikeus ei ole ottanut riittävästi huomioon hänen perusteitaan, vapautuksen mahdollistavia lainkohtia, kunnan ohjeita ja vastaavissa asioissa tehtyjä myönteisiä ennakkopäätöksiä. Hallinto-oikeus ei ole myöskään varannut A:lle mahdollisuutta vastineen antamiseen teknisen lautakunnan lausunnosta.

Taksan mukaista maksua ei voida pitää kohtuuttomana muuten kuin poikkeuksellisen vähäiseen, vuosittain yhden muovikassin käsittävään jättemäärään ja siihen nähden, että jätteen haltija on järjestänyt itse jätteen kunnan antamien ohjeiden mukaisesti. Kunta ja hallinto-oikeus eivät ole epäilleet mainittua jätteen määrää, vaan ovat pikemminkin pitäneet sitä uskottavana. Katsoessaan, että kunta on voinut olla myöntämättä A:lle vapautuksen, hallinto-oikeus ei ole ottanut huomioon kunnan ohjeita jätteenhoiton järjestämisestä. Ohjeissa määrätään myös vapautuksen saaneet jätteen haltijat toimittamaan romu- ja ongelmajätteet keräilypaikkaan. A:n mainittuihin ohjeisiin perustuvan ja erittäin vähäiseksi jääneen keräilypaikan käytön perusteella kunta ei näin ollen ole voinut olla myöntämättä hänelle vapautusta.

Valtauksella muodostuvan jätteen määrä ei ylitä retkeiltäessä syntyvän jätteen määrää. Retkeilijöiltä jätteen haltijoina ei jätemaksua kuitenkaan peritä, vaikka nämä tuossa ominaisuudessaan ovat velvollisia liittymään alueella järjestettyyn jätteenkuljetukseen ja suorittamaan jätemaksun ja vaikka oleskelu alueella kestäisi viikkokausia. Myöskään metsäkiinteistöjen omistajille jätemaksua ei ole määrätty, vaikka metsänhoitoon liittyvistä toimenpiteistä aiheutuu vastaavassa määrin erilaatuisia jätteitä kuin valtauksella oleskeltaessa syntyy. Näin ollen yhdenvertaisuus ei toteudu.

Selvitykset korkeimmassa hallinto-oikeudessa:

Tekninen lautakunta on antanut lausunnon.

A on vastaselityksessään todennut muun muassa, että usean muun valtauksen tai kiinteistön osalta vapautus tai helpotus on myönnetty. Hän on vaatinut myös vastaselityksen antamisesta aiheutuneiden oikeudenkäyntikulujensa korvaamista.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Oikeudenkäyntimaksun palauttamista tai korvaamista koskevaa vaatimusta ei tutkita.
2. Valitus hylätään. Hallinto-oikeuden päätöksen lopputulosta ei muuteta.

3. Oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus hylätään.

Perustelut:

1. Oikeudenkäyntimaksun palauttamista tai korvaamista koskevan vaatimuksen tutkiminen ei tuomioistuinten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain 10 §:n 1 momentin perusteella kuulu korkeimman hallinto-oikeuden toimivaltaan.

2. Asiakirjoista saadun selvityksen mukaan vuodelta 2001 suoritettava jätemaksu 30,99 euroa on maksuunpantu A:lle 8.2.2002 päivättyllä laskulla eli ennen A:n järjestetystä jätteenkuljetuksesta vapauttamista koskevan hakemuksen ratkaisemista. Tämän jälkeen A on saanut vielä 13.3.2002 päivätyn maksukehotuksen, joka jätemaksun määrän lisäksi on käsittänyt perintäpalkkion. Tekninen lautakunta on ratkaistuaan A:n mainitun hakemuksen 27.3.2002 kuitenkin suorittanut maksuunpanon uudelleen 10.4.2002 päivättyllä laskulla, jonka määrä on sama kuin ensiksi mainitun eikä menettelyä siten voida pitää virheellisenä.

Lautakunnan hallinto-oikeudelle antaman lausunnon sisältönä on ollut ainoastaan viittaus hallintomenettelyssä tehdyn päätöksen perusteluihin, joten tilaisuutta vastaselityksen antamiseen ei ole tarvinnut varata. A on valituksessaan hallinto-oikeudelle arvostellut hakemuksensa pitkää käsittelyaikaa. Tuomioistuimen toimivaltaan ei kuulu hallintoviranomaisten menettelyn valvonta eikä menettelyä näin ollen ole tullut tutkia.

Jätelain 2 §:n mukaan jätelaki koskee jätettä, muun ohella sen syntymisen ehkäisemistä ja hyödyntämisen edistämistä sekä jätehuollon muuta järjestämistä. Lain 11 §:n 1 momentin mukaan jätteen haltijan on liityttävä alueella järjestettyyn jätteenkuljetukseen. Jätteen haltijalla tarkoitetaan jätelain 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan jätteen tuottajaa, kiinteistön haltijaa tai toiminnan järjestäjää taikka muuta luonnollista tai oikeushenkilöä, jonka hallinnassa jäte on. Järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittymisvelvollisuudesta kunta voi lain 11 §:n 2 momentin nojalla myöntää vapautuksen, jos jätteen määrä on poikkeuksellisen vähäinen ja jos jätteen haltija järjestää itse jätehuollon.

Jätteen haltija tai edellinen haltija, jonka jätteestä kunta huolehtii, on jätelain 31 §:n 1 momentin perusteella velvollinen suorittamaan jätemaksun. Jätemaksun määräämisen yksityiskohtaiset perusteet sisältävän taksan hyväksyy jätelain 30 §:n 1 momentin perusteella kunta. Jos taksan mukaista jätemaksua on pidettävä kohtuuttoman suurena tai pienenä, maksu voidaan määrätä jätelain 30 §:n 2 momentin perusteella taksasta poiketen.

A:lla on Inarin kunnassa kaivoslain (503/1965) 5 §:n mukainen valtausalue. Ilmoituksensa mukaan A oleskelee valtausalueella vuosittain noin yhden viikon ajan käyttäen hyväkseen Saariselän alueen majoituspalveluja. Sään salliessa majoittuminen voi tapahtua myös kaivuualueella. Jätehuollon järjestämisestä valtauksellaan A on kertonut, että palava jäte poltetaan, pullot ja juomapurkit palautetaan liikkeisiin, biojäte kompostoidaan ja käymäläjäte haudataan maahan. Lisäksi hän kuljettaa valtauksella syntyvät yksi tai kaksi muovikassillista romujätettä keräyspisteeseen itse. Näin ollen A:n valtauksella harjoitettavan kaivustoiminnan yhteydessä muodostuu ominaisuudeltaan, koostumukseltaan ja määrältään asumisessa syntyvään jätteeseen rinnastettavaa jätettä (yhdyskuntajätettä), jonka osalta Inarin kunta on järjestänyt aluekeräyspisteisiin perustuvan jätteenkuljetuksen. Kaivustoiminnan harjoittaja on toiminnassa syntyneen yhdyskuntajätteen osalta jätelain 3 §:ssä tarkoitettu jätteenhaltija, joka on jätelain 11 §:n nojalla velvollinen liittymään alueella järjestettyyn jätteenkuljetukseen, ellei kunta laissa säädettyjen edellytysten täytyessä vapauta häntä liittymisvelvollisuudesta.

Valtauksella oleskellaan noin viikko vuosittain, jolloin siellä syntyy edellä mainittua jätettä, jonka määrä ei ole jätelain 11 §:ssä tarkoitettulla tavalla poikkeuksellisen vähäinen. Edellytyksiä liittymisvelvollisuudesta vapauttamiselle ei siten ole. Hylätessään kunnallisesta jätteenkuljetuksesta vapauttamista koskevan hakemuksen lautakunta ei ole loukannut A:n yhdenvertaisuutta.

Kun muutoin otetaan huomioon asiassa esitetyt vaatimukset, saatu selvitys sekä hallinto-oikeuden ratkaisu ja sen perustelut, hallinto-oikeuden päätöksen lopputuloksen muuttamiseen ei ole syytä.

4. Asian näin päättyessä hylätään A:n esittämät vaatimukset oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Asian ovat ratkaisseet presidentti Pekka Hallberg sekä hallintoneuvokset Pirkko Ignatius, Lauri Tarasti, Marjatta Kaján ja Niilo Jääskinen. Asian esittelijä Petri Leinonen.

